



KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

september 2012 nr. 7 (140)

TÄNA LEHES

**Kihnu tule-
torn saab
kasutusloa**

**Viiulifestivali
raames
toimub
gurmeenädal**

**Vana Randma
ajal oli nii!**

**Meeleolukas
reis folkloori-
festivalile
Kreekasse**

**Evelin Ilves
kirjutas
ajakirjas
maailma
parimast
koolisöögist**

**Tantsupäeval
õpiti
tantsides**

**Kalurid võivad
saada oma
räimekvoodi**

**Kokkade
jalgpalliturniir
toetab kooli-
sööklat**

Algas juubelihõnguline kooliaasta

2012. aasta on Kihnu kooli jaoks juubelihõnguline. 235 aastat tagasi märgiti üles esimesed andmed hariduse andmisest Kihnu saarel, möödub 120 aastat vana koolimaja, praeguse muuseumi avamisest ning 40 aastat on õppetöö toimunud uues koolimajas.

Tähtpäevade väärika tähistamise eesmärgil alustas koolipere juba kevadel ettevalmistustega, et 1. september tuleks sel aastal teisiti, rõõmsalt ja meeldejäävalt.

Mitu kuud kestnud töö kandis vilja, kui tarkusepäeval oli 40aastane koolimaja rahvast täis: endised ja praegused töötajad, õpilased ning muidugi esimesse klassi minejad, silmad ootusärevusest säramas.

Avastusretke algus

Hettelile, Kristinile ja Taimarile oli koolitee esimene päev uhke, saatjateks oma viimast põhikooliaastat alustavad noored üheksanda klassi õpilased. Alustada oma teadmiste nõudmist meeldejääval aastal saab osaks vaid vähestele. Koos õpetaja Eviga algab neil ilus ning põnev ajajärk, mil kõige olulisem on olla uudishimulik, tähelepanelik ning avatud maailmale, mis peidab endas võrratuid teadmisi ja müstilisi saladusi. Soovime, et teie avastusretked oleksid meeldejäävad



Hettel ja Kristin istutavad õpetaja Evi abiga kooliaeda elupuu.

ja silmi särama panevad nagu hetkel, kui te oma uue aabitsa kätte saite.

Kui värsked koolijütsid oma esimesse tundi ning puud istutama suundusid, hakkas aktuse teine osa, kus meenutati möödunud aegu Kihnu koolis.

järgneb pöördel >>



<< algus esilehel

Oma ajast koolis rääkisid direktor Heino Pajula, Eevi Türk ja õppealajuhataja Lya Vesik. Oma tervituse helilindil saatis ka kõige pikaaajalisem direktor Elmar Randma. Teda ennast ja tema aega meenutati pea kõikides kõnedes. Heino Pajula rääkis, et vana Randma pole huumorimeelt kaotanud, vaid helistas talle ja ütles, et Pajula olevat tal käskinud 90-aastaseks elada. „Ta ütles, et käsk on täidetud ja sina, poisike, katsu järgi jõuda,“ rääkis Pajula. (Randma sai 90-aastaseks suvel, Pajula saab aasta lõpus)

Koolipere tänas pikaaegseid töötajaid, kes on jätnud püsiva jälje nii kooli kui Kihnu üleüldiselt.

Pärast aktust ootas lähemalt ja kaugemalt tulnud külalisi kooliköögi perenaiste valmistatud supp ja uhke tort. Kõik said proovida osavate kätega kihnlaste valmistatud leiba ja saia. Siinkohal soovib koolipere tänada inimesi, kes olid lahkelt valmis andma oma panuse pidulaua katmisel. Suur tänu ka abi eest ka Maiele muuseumist ja Veerale rahvamajast ja aktsiaseltsile Kihnurand, kes soovijaid sõidutas. Kooli logoga helkurite eest peame olema tänulikud maanteeametile, kes rahaliselt aitas.

Kehakinnituse järel oodati pidupäevalisi muuseumi,



Koolijuht Heino Pajula andis kooli arengusse suure panuse.

kus avati ajalooline ülevaade Kihnu koolielust. Esitleti uut kalendrit, mis sündmustele kohaselt oli pühendatud hariduselule.

Kirev eeskava

Kingitusi tehti ka ja üks neist on nüüd koolimajja sisse astudes kohe näha. Mark Soosaar ja Silvi Murulauk andsid üle SA Kihnu Kultuuri

ri Instituudi kingituse - Uno Roosvalti maali, millel kihnukeelse **Aabetsa** kaanelt tuttava *kassipiäga* kanakull kui tarkuse sümboli.

Läbi aegade on Kihnu koolis töötanud palju inimesi, kellest mitmed on nüüdseks meie seast lahkunud. Et mälestada kihnlasi, kes ühel või teisel viisil on hariduselule öla alla pannud, viidi küünlad ja lilled nende haudadele. Surnuaias pidas kõne ajaloolane Toomas Pajula.

1. september tähistab igal aastal suve lõppu ning taaskord õppima asumise algust. Tänavune vihmane ja jahe suvi saadeti ära ning uus periood võeti vastu rahvamajas, kus jätkuna päevastele sündmustele esinesid Kihnu kooli vilistlased mitmete etteastetega, üks uh-



Muuseumis avatud kooliteemalisel näitusel

kem kui teine. Püüne hõivasid lauljad, pillimehed ja naised, luule lugejad ning võimlejad, kes demonstreerisid oma kehalisi võimeid pöörastes püramiidikombinatsioonides.

Oma tervituse edastas uhketes kervitüümides kooli õpetajaskond, kes kandis ette teemakohase laulu opereerist „Rummu Jüri“.

Nii päevalisel aktusel kui õhtusel peol taaselustati Järsu-mäe Virve aastaid tagasi kirjutatud laul „Koolikell“, mis paljude arvates võiks saada kooli hümniks.

Õhtusesse eeskavva mahutus ka lõunamaiseid rütme, mille töid kodusaarele Kihnu naised, kes augusti lõpus väisasid folkloorifestivali raames kuuma ja eksootilist Kreekat. Esinejate rivi lõ-

.....
Kihnu Kooli logo autori Laura Pürjema selgitus

 Hariduse kompass: õpetaja annab kätte suunad, kuid õpilane valib, milline on tema jaoks kõige sobilikum. Valge – puhtad lehed, kuhu inimene oma teadmised üles kirjutab. Sinine – meri, mida mööda õppija seilab teadmiste suunas. Punane – eesmärk, mille poole tüüritakse, kirgas ja end pidevalt meelde tuletav, vahel lausa ärritav nagu punane räät härjale.

Toimetus

Toimetaja Anu Saare tel 514 5223
Kujundaja Pille Paalam
Väljaandja Kihnu Vallavalitsus
Trükikoda Hansaprint
Tiraazh 250

Kihnu Leht ootab teateid, kaastöid, fotosid, õn-nitlusi ja kuulutusi e-posti aadressil kihnuleht@gmail.com ja info@kihnu.ee, samuti võib need tuua Kihnu vallavalitsusse.



itusel saab vaadata vana koolivormi.



Talvi ja Merikese meistriteos maitstes hästi.

pus astus lavale Kihnu kooli bänd praeguste ja mõned aastad tagasi kooli lõpetanud endiste õpilastega. Ettekandele tuli viis laialdaselt tuntud lugu, mille publik võttis soojalt vastu. Repertuaar varieerus rahva viisidest pop-rokini.

Ametliku osa lõppedes astus lavalaudadele ansambel Vennakesed, kelle pillihelide ja laulude saatel täitus tantsupõrand rõõmsate ja elavate inimestega. Vahepalaga esines Olavi Kõrre oma õpilastega ning võib julgelt väita, vaadates noorte muusikute osakaalu esi-

nemistel, et Eesti helimaastik on kindlustatud andekate muusikutega. Pillilapsed õpetasid vaatajatele kuulajatele ka tantse, mis andis niigi mõnusesse õhustikku särtsu juurde. Pillihelide ning tantsusummude saatel saadeti ära suvi ning tehti algust järjekordse õppeaastaga Kihnus.

Sel aastal tuligi 1. september teisiti, suure peo ja säravate silmadega. Et seda energiat jätkuks meile kõigile kogu järgneva aastaks.

Laura Pürjema,
õpetaja

Kihnu tuletorn saab kasutusloa

Vabariigi valitsus otsustas anda sihtasutusele Kihnu Kultuuriruum tuletorni kinnistu kasutusõiguse, et avalikkus saaks tuletorniga tutvuda ja seda külastada.

Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel olevat Kihnu tuletorni kinnistut võib Kihnu Kultuuriruum kasutada tähtajatult. Külastajate ohutuse tagamiseks peab kinnistu kasutaja paigaldama võrkpiirded tuletorni laternaruumi ümbristsevale alale.

Kihnu tuletorn on arhitektuurimälestiseks vormistamisel. Tuletorn on kasutusel töötava meresõiduohutust tagava navigatsioonimärgina. Selle samaaegselt kasutamiseks andmine sihtasutusele Kihnu Kultuuriruum tutvustamise ja külastamise

eesmärgil ei raskenda tema otstarbekohast kasutamist navigatsioonimärgina.

Viimati pääsesid külastajad tuletorni 1996. aastal, kui majakavahti hakkasid asendama automaatikaseadmed. Tuletorni külastajatele avamiseks tegi SA Kihnu Kultuuriruum Eesti Veeeteede Ametile avalduse 2011. aasta märtsis, sama aasta suvel oli tuletorn avatud kolmel järjestikkusel päeval Kihnu Mere Peo raames, samuti suvel 2012.

Kuigi asjaajamine on oodatust palju pikemaks veninud, loodab SA Kihnu Kultuuriruum vastavalt vabariigi valitsuse otsusele õigepea allkirjastada Eesti Veeeteede Ameti peadirektoriga lepingu, et tuletorni huvilistele avada veel käesoleval aastal.

Mare Mätas

Viiulifestivali raames toimub gurmeenädal

Sel aastal ilmestab Kihnu viiulifestivali toidukultuuri festival ehk Kihnu gurmeenädal, mis on kohaliku toidu valmistamise õpitubade nädal.

Ettevõtmise korraldaja Mare Mätase sõnul tulevad Kihnu külla tippkokad, et tutvuda siinsete maitsetega ning tutvustada kohalikele restoranikultuuri, uusi tuuli toitlustamismaailmas ning viia läbi üheskoos hulk õpitubasid kohalikust toorainest. „Esmärk on leida toidu juurde sobivad veinisordid ning tutvuda gurmeemaailma salapäraga,“ rääkis Mare.

Õpitoad saavad alguse 5. oktoobril hommikul Kurasel, õhtuks valmib kas suupistelaud või soe toit festivalile saabuvatele külalistele.

Suupistelaud kaetakse kell 19 rahvamajas, samas antaks üle ka kokkade kingitus

Kihnu koolisööklale. Rahvamaja fuajees on toidulaat, kus on müügiks kokkade päeval tehtud toidud ja ka kihnlaste pakutav söök ja jook.

6. oktoobri hommikul algavad Kurase taas õpitoad. Kell 14 on pidulik lõunasöök 50 gurmaanile ning veiniasjatundjale ja kell 17 teine lõunasöök, kus kõik huvilised ja saareelanikud saavad minna ja tellida omale viiekäigulise lõuna.

„Kurase muutub hetkeks valgete linadega restoraniks, kus saab tellida lõunasöögi koos hea veiniga,“ selgitas Mare. Tema hinnangul peaks see sobima hästi meie paljudele festivali külalistele aga ka loodetavasti saareelanikele.

Gurmeenädal kulmineerub Kihnu Viiulifestivaliga ehk omamoodi rahvusliku viiulimuusika gurmeepeoga.

Kihnu Leht

Vana Randma ajal oli nii!

Kihnu kooli juubelipidustustel kõlas pea kõikides sõnavõttudes ja hilisemates vestlustes koolipapa **Elmar Randma** nimi. „Vaata, vana Randma ajal oli nii. Randma ajal tehti seda. Randma ajal olid asjad korras,“ rääkisid kooliga seotud inimesed tunnustavalt.

Kas on see nüüd pelgalt kokkusattumus, et kolme ümmarguse hariduselu tähtpäeva kõrval on samal aastal juubel ka vanal koolipapal, kel juulikuus täitus 90 eluaastat? Ehk mitte? Olulised tähtpäevad on ühekorraga Kihnu hariduselul, vanal ja uuel koolimajal ja armastatud koolijuhil, kes 55 tööaasta jooksul on andnud olulise panuse koolihariduse andmisse Kihnus.

Juba esimesel külaskäigul üllatas eakas mees oma viitaalsuse, terase mõistuse ja suurepärase mälu. Ta oli palunud loodusainete õpetajal Laura Pürjemal välja kirjutada pikimad jõed, kõrgemad mäed, sügavamad järved, rikkamad riigid ja muid maailma puudutavaid fakte ja andmeid.

Kui Laura talle neid ette luges, kuulas 90-aastane mees hoolega ja noogutas otsekuu nõusolevalt. Ta teadis juba ennegi suure osa kõikidest jõgedest-mägedest-järvedest-riikidest ja andis täpsustavaid kommentaare. Vaid mõne puhul küsis üle ja tunnistas, et see oli tal meelest läinud.

Kõrgele eale vaatamata tunneb mees huvi ümbritseva vastu. Pime mees sai tekkäe surumise järgi aru, et üks külalistest on teisest hulga pikem ja küsis, mis värvi on meie juuksed.

Maailm on huvitav paik

„Mind on alati huvitanud rahvaste poliitika. Ma ise ei ole nii kaugele jõudnud, et oleks saanud sõna sekka öelda, aga rahvaste tööd-te-



Fotod: Kihnu muuseum

Randma on lõputunnistuse andnud mitmesajale lõpetajale, pildil Raja Eduardile.

gemised, nende saatused on mind väga huvitanud. Samuti üldine geograafia ja ajalugu,“ räägib ta. „Mul on ettekujutus, kus üks või teine riik asub ja kui suur ta on.“

Kuna viimasel ajal Randma enam lugeda ei saa, siis rändab ta mõtetes mööda maailma ringi.

„Ma käin maailma ikka süstemaatiliselt läbi: hakkam pühjast Yukoni jõe kandist tulema ja tulen koos Huckleberry Finni ja Tom Sawyeriga lõuna poole mööda Amazonast,“ jutustab ta. Mõistagi ei kasuta ta reisimiseks lennukit, vaid sõidab laevaga, autoga või kõnnib jalgsi.

„Aega mul on ja nii tore on kalda pealt näha, mis seal põnevat leidub. Maailm on huvitav paik.“ Samuti on ta mitu korda välja arvutanud, kui palju maailm kaalub.

Mälu aitab värskena hoida ka matemaatikaülesannete

lahendamine, millega tegeleb peamiselt öösiti, kui uni peale ei tule. Katsuge mälu järgi võrrandeid lahendada ja teoreeme tõestada ja geometriaülesandeid lahendada! Kuidas on see võimalik?

„See pole mingi probleem. Teen joonised mõttes seina peale, tuletan valemid meelde. See on hea ajaviide ja närvikõdi, kas mäletan veel ja saan hakkama,“ ei pea mees seda sugugi raskeks.

„Põhikooliülesannetega pole üldse probleemi ja ka gümnaasiumi omadega saan hakkama.“

Raamat pihku, lugema

Lisaks mälu värskena hoidmisele asendab selline mõtetegevus lugemist, mida Randma on lapsest saati armastanud. Väikese Elmari raamatuhuvi sai alguse üsna uskumatu ja toredal moel.

5-aastaselt ei osanud poiss

veel lugeda, kuigi vanemad utsitasid, et ta peab selle selgeks õppima.

„Vaatasin, et see on nii raske, mina ei saa neist viguritest aru ja mina ei taha neid,“ meenutab ta. Palju huvitavam oli väikesel poisil suurel pööningul ringi kolada ja sinna talle pandud vana kraami sorida ja uurida. Seal oli ka vanu raamatud ja Elmarile sattus pihku Carl Robert Jakobsoni õpik, mis oli selle aja kohta väga heal tasemel ja kus lugude juures olid ka ilusad pildid. Raamat oli kirjutatud heas selges kirjas ja nagu sel ajal kombeks, kasutati gooti tähestikku.

„Vaatasin neid ja ühe tüki juures, uskuge või mitte, ei saanud ma ise ka aru, kuidas need tähed kokku sattusid ja loomulikena tundusid,“ räägib ta. Nii hakkas viguritest välja kooruma mõni sõna või mõiste ja natukese aja pärast sai poiss lugema. „Mingit kokkuveerimist ega kordamist ühe tüki juures ei olnud. Ja ma sain ise aru ka, mis ma lugesin.“

Väiksel poisil oli endal ka hea meel, ta läks pööninguterapist alla ja teatas emale, et tema oskab nüüd lugeda ja selle tõestuseks luges emale ette. Ema pani lapsele käe õlale ja ütles: „Poja, see on ime.“

Sellest ajast peale hakkas lugemine nagu magnetiga tõmbama ja igal võimalusel pugest ta raamatuga nurga. „Raamatud, keeled, ajalugu, geograafia, loodusteadused,“ loetleb mees oma humanitaarseid huvisid.

Poiste tööõpetus südames

Seevastu masinad pole Elmar Randmad kunagi huvitanud. Tal on küll autojuhiload ja on nii auto, mootorratta kui traktoriga sõitnud, aga masinad kipuvad katki minema ja nende remontimine ei ole teda ilmski paelunud.

„Põhimõtteliselt ma tean, kuidas masinad töötavad,

olen seda füüsikas õppinud," lisab ta.

Tööõpetus seevastu huvitas koolijuht Elmar Randmad vägagi ja elavalt räägib ta ajast, mil oli poiste tööõpetuse õpetaja.

„Tegime toredaid töid,“ lausub ta. Igal aastal käisid Kihnu poiste ja tüdrukute tööd nii Pärnu rajooni kui ka Tallinnas vabariiklikel õpilastööde näitustel, aga ka näitustel Soomes.

Kõige enam armastasid poisid ja õpetaja Randma puutööd. Mida siis tunnis tehti? Loetelu saab pikk: vanaeelse petrooleumilambi moodi käepidemega küünlajalad, väikesed kaanega treitunud karbid, rehad ja rehavarred, kirve- ja labidavarred, lusikad, kanga süstikpoolid, väikesed kelgud, paadid, laevad, pingid.... Koolipoisid tegid ka mõned kangasteljed, millest üks jäi Randma sõnul koolimajja, teised võtsid poisid endale.

Lisaks tööoskustele püüdis ta poistele ka korda sisendada: tööplats pidi korras olema ja tööriista oma kohale tagasi panema.

Osa poiste töödest on Randmal alles ja ta plaanib need muuseumile kinkida,



Vilma Metsa, Anne Buravkova, Laine Sepp, Evi Laarents, Lea Laos, Eevi Türk, Ene Rahnel, Aime Köster, Leili Täll, Elmar Randma, Esta Laanemets aastal 1980.

et seal saaks poiste töödest väikese nurga sisse seada.

Sestap valutab vana koolipapa praeguse poiste tööõpetuse tasemele pärast südant, seda enam, kui võrrelda praeguse aja ja tolle aja tingimusi, kui koolis oligi vaid kolm klassiruumi ja mingit töökoda polnud.

„Tänapäeval tõmbab arvu ti noored praktilisest elust eemale,“ ütleb ta ohates.

Kõik algas käsu korras

Kihnu kooli sattus pooleldi mobilisatsiooni korras ehk sunniviisiliselt. Oli 1945. aasta ja kevadel oli lõppenud Teine maailmasõda.

„Kogu maa oli segamini paisatud ja tegemist oli kõigil palju.

Suur osa intelligentsist, sealhulgas paljud õpetajad, oli Rootsi põgenenud ja koolides oli õpetajatest puudus,“ meenutab Randma.

Nii gümnaasiumiharidusega noormees kinni võetigi ja esmalt Pärnu maavalitsusse ja sealt Kihnu õpetajaks saadetigi.

Oli aeg, mil käsule vastu ei hakatud: sõda oli alles lõppenud ja püssid soojad.

Tegelikult tahtis Randma tööd Kablisse, mis tuttav kodukoht, aga Kihnu koolis oli vaid kaks vanemat naisõpetajat ja direktoriks oli vaja noort meest.

Augusti viimasel päeval pakkis noormees kaks suurt kohvrit jalgrattale ja väntas Pootsi ning sadamast viidi ta postipaadiga Kihnu.

Juba järgmisel päeval pidi algama koolitöö, aga koolimaja oli ette valmistamata.

„Kihnu naised olid tublid, tegime koolimaja korda, suure põrandaharjaga lupjasi-me seinad ja tegime pingid puhtaks, nii et häda polnud midagi,“ meenutab ta esimest kogemust.

järgneb pöördel >>

ELMAR RANDMA KÕNE 1. SEPTEMBRI AKTUSEKS

Kallis Kihnu koolipere!

Tervitan ja õnnitlen teid kõiki sel väarikal tähtpäeval. Täna on meie väikesel Alma Materil, meie koolil, tõesti mida meenutada. Tänavu 120 aastat tagasi 1892. aastal valmis Kihnu saarel esimene spetsiaalselt selleks otstarbeks ehitatud koolimaja ja samal aastal algas selles majas ka kooli õppetöö. See sai vägagi tähtsaks sündmuseks kogu saare elus, sest just alles selle maja valmimisega ja selles õppetöö alustamisega sai oma õige arenguhoo sisse saare hariduselu - nüüd siis juba järjepidevalt, sihikindlalt algul kolme- nelja koolitalvega, siis viie-kuuega kuni tänapäeva 9-klassilise põhikoolini välja.

Selle 120 aasta jooksul on kogu meie rahva elu, ka koolielu, väga-väga palju muutunud - muutunud nii poliitiliselt, majanduslikult kui mõttelaadilt. Need möödunud aegade sündmused-muutused on seda väärt, et neid veelkord meenutada ja veelkord oma peadest läbi lasta, sest on ju ikka ka minevikus midagi, millest õppida või millele toetuda.

Soovin kogu kooliperele aktiivset elavat osavõttu ja kaasaalamist nende muutuste ja sündmuste meenutamisel ja tahaks väga-väga loota, et meie kool saab olema ka edaspidi meie noorpõlvele tugevaks ja kindlaks alustoeiks nende jätkuval eluteel.

Soovin kogu kooliperele head kindlat püsivat tahet ja palju-palju jõudu ja edu oma eesmärkide saavutamisel.

Teie vana koolipapa
Elmar Randma

Haridusosakonnas oldi Randma koolijuhtimisega rahul ja nii töötas ta kuni aastani 1951, mil leiti, et Randma ei ole nõukogude süsteemile sobiv inimene ja kooli

Pärast koolitöölt pagendamist töötas Randma Kihnu ilmajaamas ja sellest sai huvitav aeg. Teda komandeeriti viieks kuuks Šotsi Musta mere äärde meteoroloogia - okeanoloogia kursustele ja ta sai sealt inseneridiplomi.



Eevi Türk, Elmar Randma, Kalev Põldsepp, AnneBuravkova, Ly Leas, Vilma Metsa, Valeri Buravkov, Aime Köster 2000.

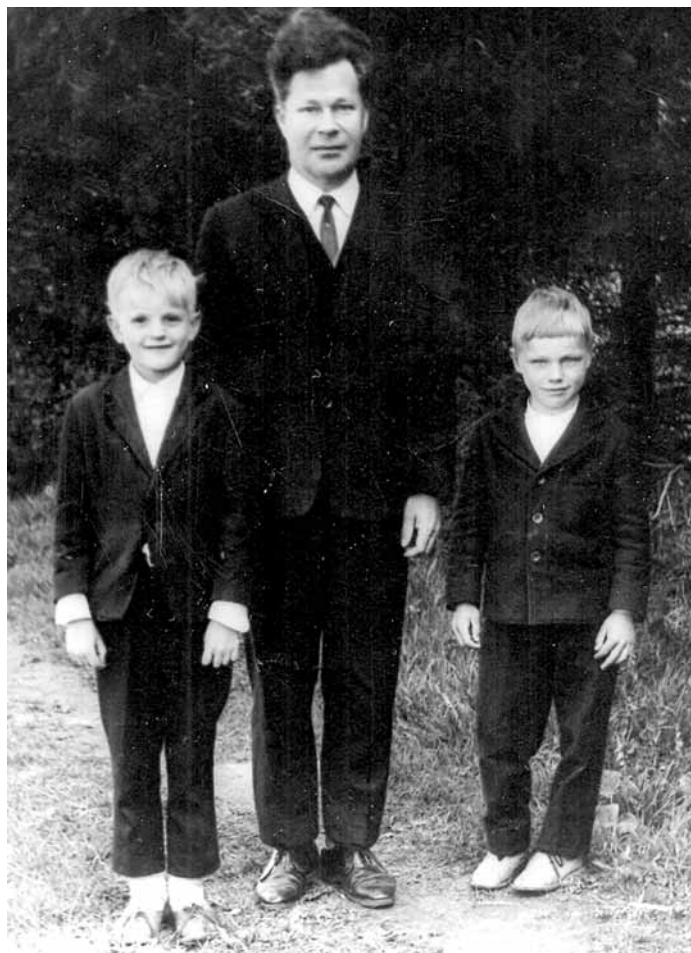
Aasta pärast upitas haridusosakond Randma koolitööle tagasi, esialgu õpetaja ja raamatupidajana, 1965. aastal taas koolijuhiks. Vahepealsetel aastatel kooli juhtinud Endel Kandimaa ja Heino Pajula olid Randmaa hinnangul tublid koolijuhatajad.

Elutöö ikka südames

Randma ajal seati sisse ka toitlustamine. Vana koolimaja aegadel valmistati kirikumõisas sooja sööki, kuid pärast hoone põlemist sai lastele pakkuda vaid teed ja kooliajas kasvavatud juur-

Praegu tunneb vana koolipapa rõõmu, et mitmed õpilased on leidnud tagasitee oma esimesse kooli õpetajatenä. „Loodame ja tahame uskuda, et need, kes on meie väikesest Alma Materist, Kihnu koolist, ei unustaks, et see on ikkagi nende esimene kool ja võimaluse korral toetaks kooli ja oma kodusaart,“ räägib ta. Kooli juhi hinnangul on väga oluline, et Kihnu inimesed oma koolist ja saare elust lugu peavad.

Anu Saare



Artur Mätas, Elmar Randma, Viktor Nazarov.

Manija pillilaager sai 5-aastaseks!

Augusti teisel nädalal toimus Manijas viiendat korda pillilaager. Lisaks kohapealsetele tundidele toimusid pillitunnid paralleelselt ka Kihnus ning kõik soovijad said omale meelepärast pilli harjutada. Õpiti akordionit, viiulit, lõõtsa ja kitarrit ning toimusid ka bändiproovid, esmakordselt oli laagris proovimiseks karmoška!

Osalejaid oli nii palju, et kasutasime ära Riida talu kõik toad ja ulualused. Lisaks pillimängule sisustasid laagriliste aega filmiõhtu, etnodisko, erinevad võistlused ja muud põnevad tegevused. Laagris õpiti kihnu tantsulugusid ning lõpukontserte oli lausa kaks – üks traditsiooniliselt Riida talu Kuur-saalis ning teine Kihnu Tansu Päevä raames Vana-rahvamaja platsil. Täname kõiki laagrilisi ja õpetajaid osalemast ning Manija rahvast meid hästi vastu võtmast!



Kihnu tekkide näitus Villa Artises



◆Sel kevadel ja suvel rõõmustasid Pärnus Villa Artises külastajate silma kihnu tekkid. Näituselt sai tekke ka osta ning sealtkaudu said kingitused olümpiamedalistid Heiki Nabi ja Gerd Kanter. Üks kihnu kirja tekk rändas ka Kasahstani sealsele peaministrile kingituseks!

Tekid valmisid Rooslaia Taimi, Tanili Elve ja Urga Elvi osavate näppude abil. **KL**



♦Augustikuu lõpus süüdatakse lõkked Läänemere kallastel selleks, et näidata mererahva ühtsust ning tuletada meelde meie ajalugu ja kultuuripärandit. Antakse märku, et hoolitakse merest ja loodusest ning aastatuhandete side merega ei ole kadunud. Tuled süüdatakse ka nende mälestuseks, kes igaveseks merele jäänud...

Kihnu Mere Selts tänab kõiki, kes tulid augustikuu viimase laupäeva õhtul jõuajama juurde meie muinastulude lõkkele. Suured tänud ka kõikidele pilli- ja laulumees-tele, kes lõket lauluga saat- sid. Ilus õhtu oli!

Kohtumiseni järgmisel aastal.

Kihnu Mere Selts

Väikesaarte Noorte Ühenduse sügislaager peeti Kihnus

♦14.-16. septembril olid Kihnus külas noored erinevate Eesti väikesaarte pealt.

Kolme päeva jooksul tutvusime saare oludega, sõitsime jalgratastega Kihnule ringi peale, tegime talguid ning loomulikult arutasime väikesaarte noortele olulisi teemasid ja mõtlesime tulevikuplaane.

EVNÜ ühendab Eesti väikesaarte noori, teeb koostööd kohalike omavalitsustega, korraldab erinevaid laagreid ja ühisüritusi ning noortevahetusi üle kogu maailma.

Rohkem infot Facebookis EVNÜ lehel või aadressil vaikesaartenoortheuendus@gmail.com.

Kuraga Mari

Folkloorifestivalil Lefkadas

Käesoleva aasta 19. – 26. augustil toimus Lefkada folkloorifestivalil Kreekas esindasid Eestit 17 tantsijat, lauljat, pillimeest Kihnust. Kihnu Kultuuri Instituudi eestvedamisel sai teoks reis Kreekasse Lefkada saarele, kus toimus 50. folkloorifestival. Juubeliüritusel oli Eesti esindatud esimest korda ja see au sai osaks meile, kihnlastele.

Osavõtjaid oli 19 riigist. Kaheksa päeva jooksul saime ise esineda kihnu tantsumade ja lauludega ning nautisime erinevate rahvaste tantse, laule, pillilugusid ja imetlesime uhkeid rahvarii- deid.

Etendused toimusid selleks otstarbeks ehitatud välilaval, päris mere kaldal. Igal õhtul saime vaadata kaheksat erinevat kava, kontserdid algasid kella üheksa paiku ja lõppesid ühest- kahest öösel. Kõik osavõtjad esinesid suurel laval neli korda, (ava- ja lõputseremoonial 5minutilise ja kahel korral 20-30 minutilise etteastega).

Kontserdid toimusid ka teistes linnades. Publik oli heatahtlik, sõbralik – kõiki esinemisi saatis suur edu.

Lisaks kontsertidele oli meil aega ka Lefkada saarel ringi vaadata, imetleda viinamarjaistandusi ja oliivisalusi, nautida päikese- paistelist suvepäeva kuumal rannaliival ja karastada end soolases merevees.

Ainult üks küsimus: mis Sulle reisist kõige eredamalt meelde jäi?

Merle: Esimesel õhtul võlus tuledes Ateena, mis ei unune iial. Järgmisel päeval helesinine meri ja väga soolane vesi ning kõrged mäed. Meelde jäävad ka festivali esinejad.

Janne: Tõsiselt tore reis oli. Esmalt lummas mägi- ne maastik oma taimestikuga, mis on väga palju erinev



Fotod: Maria Michelson

meie omast. Helesinine meri ja liivarannad, kuhu elu sees poleks uskunud sattuda. Soojad ilmad, isegi liiga palavavad.

Jalgrattamatk mägedes – tõsiselt lahe oli kihutada mägedest alla.

Kristel: Kõike meelde jäävam oli reisist seltskond. Lefkada saarel võlusid ilusad rannad türkiissinise mere ja lihvitud kividega. Kreeka tantsud olid kenad ja huvitavad. Ja öine melu oli tore.

Egert: Enneolematu reis! Olen siiani lummatud kreeklaste köögist ja nende põhiroast kreeka salatist. Samuti ei saa jätta mainimata suurepärase elamust Kreeka ööelust ning ouzo ehk aniisiviina proovimist.

Kuid tänu sellele reisile sain taaskord kinnitust, kui hea on elada Eestis ja kui erinevad on maailma rahvaste kultuurid.

Hilma: Esmalt meenub ekstreemne jalgrattasõit



mägedes, siis kindlasti helesinine merevesi, kreeklaste rahulikkus ja fantastiline reisiseltskond.

Festivali kavast jäid enim meelde bulgaarlased, jakuudid, portugallased ja kreek- lased ise oma rohkearvulise esindusega.

Hille: Minu jaoks oli see reis suur elamus alates suure lennukiga sõitmisest, hommikupäikeses Akropoli-



se imetlemisest ning lõpetades viinamarjadega verandal.

Üllatas kreeklaste öine eluviis, samuti nende muretu meel, maitavad söögid ja muidugi kreeka meeste tants.

Mari: Pärast jahedat Eesti-maa suve oli kümme päeva kuuma merelist kliimat nagu rusikas silmaauku. Kihnu täismundris ei oleks pida-

nud neid pikki palavaid päevi kuidagi vastu pidanud, õnneks olid esinemised ettenägelikult õhtusse aega planeeritud. Kõige rohkem jäi meelde lõunamine elurütm ja tempo, mis viimastel päevadel omaseks sai, ning sõbralik kohalik rahvas.

Veronika: Meile harjumatu kuumus, mägin maa, sõit õudusttekitavatel mägiteedel ja muidugi esimene pilk ja suplus helesinises Joonia meres.

Samuti kreeklaste öine eluviis ning loomulikult fantastiline reisiseltskond.

Ly: Jalgrattamatk oma tõuse ja laskumistega. Erilise värvi andis matkale kindlasti teadmine, et meie olime esimesed, kes seda võimalust mägikülaga tutvumiseks kasutasid. Portugali rühma väga armsad tantsud.

Annika: Meeldis kohalike inimeste elu ja kombeid jälgida. Oli erakordne kogemus elada sellises kaunis looduses.

Katrin: Mungaklooster ja Lefkada inimeste vaimustus oma kultuurist – kreeka tantsudest, eriti vaimustav on meeste tantsuoskus lõunamaades: Türgis, Bulgaarias, Itaalias, Kreekas.

Galja: Püsivalt kuum ilm. Meeletu õomelu, inimesed pere-dega öösel väljas. Taimed, mis meil on peamiselt pottides, olid pea kahe meetri kõrgused. Kreeka tantsud väga huvitavate sammudega.

Triinu: Kõige eredamalt on mees vahva seltskond, kes suutis hoida meeleolu üleval viimaste päevadeni.

Loomulikult ei saa mainimata jätta ka mägist maad, millega meie, eestlased, harjunud ei ole. Jalgrattamatk mägedes oli veidi raske, aga suurepärane võimalus tutvuda Kreeka loodusega.

Elme: Põhiliseks liiklusvahendiks soolomootorrattad ja kiivriteta kihutajad, väga arvestavad ja sõbralikud juhid. Sinine meri nagu postkaardil ja rand täis merelihvitud

ümmargusi nipskikivisid.

Küll: Rabas öine lennukiga saabumine Kreekasse – tuledesära, miljonilinn Ateenas oma rannajoont looklevate valgustatud teedega.

Öine taksosõit hotelli kohati 120 km tunni kiirusega (linnas!), juht vahepeal telefoniga rääkimas ja TOM-TOM'i näppimas.

Lefkada linna kitsad kõrvaltänavad, kivimajad siniste aknalaukidega, eakad mustas kreekalannad pärastlõunase kuumuse eest viinapuude varjus istumas. Uhked kreeka rahvariided ja ringtantsud.

Veera: Päraste aktiivset suve üks tõeline puhkus suures palavuses kihnu riide ja tantsude-lauludega.

Võlusid suured mäed ja tuledes linnad, selge soolane soe merevesi, lahked inimesed, sõbralik liiklus ja rahulik ellusuhtumine.

Huvitavad esinejad ja meie sarnased kreeka tantsud.

Silvi Murulauk

Evelin Ilves kirjutas ajakirjas Kihnu koolis

Augusti keskel külastas Kihnu saart presidendiproua Evelin Ilves, eesmärgiga kirjutada ajakirjale Pere ja Kodu lugu Kihnu koolisööklast ja kooliaiaist.

Tervislikku toitu propageeriv Evelin Ilves kirjutab juba mõnda aega pereajakirjas lugusid koolisöögist erinevates koolides. Kihnu lugu plaaniti ajakirja septembrinumbrisse just seetõttu, et oma loos tahtis kirjutaja keskenduda kooliaiale - teema sobib sügiskuuks, mil aiaaadused valmivad. Samuti oldi ajakirjas teadlikud Kihnu hariduselu olulistest tähtpäevadest.

Eks just tarkusekuul ajakirja sattuda on eriti vahva. Paraku on augustikuuga see hädad, et koolimajas pole õpilasi, kes kooliloo kirjutamisel olulist rolli mängivad. Õnneks said pildi peale lasteaialapsed, kes tädi Evelinile ütlesid, et toit maitseb neile väga.

Ja koolilapsi tuli ikka ka. „Lahe! Muidugi teeme ära. Vahva!“ ütles Kuraga Mari talle omasel rõõmsal moel vastuseks palvele koos lastega külalistele väike kontsert anda. Mari kutsus mõned viiuli- ja akordionimängijad kohale ja pillilood tulid lüdin. Ilves nimetas seda ajakirjas lõbusaks aiakontserdiks.

Kohal oli ka Hettel koos ema ja väikeste õdedega.



Fotod: Hele-Mai Alamaa (Pere ja Kodu)

Evelin Ilves nimetas Kihnu koolisööki maailma parimaks.

Mitte juhuslikult, vaid ajakirja Pere ja Kodu kultuuritoimetaja ja fotograaf Heli-Mai Alamaa palus kohtumist esimesse klassi astujaga ja Hettel sai ajakirjatüdrukaks.

Pikka aega olid kõigi külaliste meeled hõivanud muidugi kahekuused Hebe-Ly ja Kene-Ly ja nende kihnu-pärasid titemütsid.

Unistuste koolisöök

„Seda ajakirjalugu on hea kirjutada,“ ütles Evelin Ilves vastuseks minu küsimusele, kas lugu tuleb lihtsalt ja ütles, et talle meeldis Kihnus

kõik. Kuigi endine aednik Üle muretses enne visiiti, mis seal kooliaias ikka nii erilist on näidata, olid Tallinna külalised teist meelt.

„Kihnlased on ikka tõeliselt õiged teenäitajad ülejäänutele,“ rääkis Evelin Ilves. Ta oli vaimustuses, et kooliaias kasvatatakse söögiks oma aias kasvatatud köögivilju, juurvilju ja marju ning eriliselt avaldas muljet õuna- ja viljapuud.

Ilves pakkus välja, et aias võiksid jalutada ka vabakäigukanad, kelle pidamine poleks tema hinnangul sugugi utoopiline, vaid kõigest korraldamise küsimus.

„Tulime ehtsat kooliaeda otsima ja selle ka leidsime. Ja see, et nendest aiasaadustest lastele süüa tehakse, on unistuste koolisöök,“ rääkis Evelin Ilves tagasiteel.

Presidendi kantsleil nõunik Piret Arukaevu oli üllatunud, et kooliaed nii suur ja vaod nii pikad on. Ta arvas, et tegemist on näidispõlluga, kus õpilased veidi nokitseda saavad, aga et aiasaadusi päriselt koolitoidus kasvatatakse, avaldas talle muljet.

„Aed oli kenasti korras ja hoolitsetud ja jättis väga hea mulje,“ lausus ta. Tema hinnangul võiks ka teistel koolidel jätkuda tahet kooliaia tegeleda.

„Ja see lilleaed oli täielik ime - nii palju erinevaid lilli istutatud ja kujundatud. Väga-väga ilus,“ polnud nõunik kiidusõnadega kitsi.

Oli kolmapäev ja Merike pakkus koolisöökla suppi, seljankat oma tuntud headuses, ja magustoiduks kooki, mille retsepti Evelin üles kirjutas ja ajakirjas avaldas.

Kes ajakirja lugenud, teavad, et supil oli menu. Seltskond sõi ja kiitis ja Evelin kirjutas ajakirjas: „No kindlasti pole see tavaline supp. Teise taldrikutäie tõstavad endale ka need, kes muidu seljankat nii väga ei armasta.“

Üks mis selge: retsept võib olla ju sama, aga kui ühes paigas on oma aia värsked saadused ja teises jumal teab kus kaugel väetisega kasvatatud kraam, on tulemus erinev nagu öö ja päev.“

Ja porgandikoogi kohta võis ajakirjast lugeda: „Sellisena võidakse see helepruun kohev maius enamikku pea-



Mari ja pillilapsed andsid lõbusa aiakontserdi.

olisöögist

linna kohvikute peeneid plaadikooke“

Kõhud täis ja kui juba kaugele Kihnu tulnud, siis tasub muudki vaadata. Varem väljapakutud muuseumikülastus ja Metsamaa talu külastused sobisid külalistele väga. Kohapeal tekkis soov näha ka kirikut ja osta kodustele kaasa kihnu leiba-saia ja suitsukala.

Enne praami peale minekut oli külalistel kindel tahtmine külastada Rock Cityt, millest nad varem kuulnud olid ja tahtsid oma silmaga näha. Kuna Evelinil on Kihnus kaasas tütar ja tütre sõbranna, sooviti veidi ka vaba aega ja sooviti, et visiidi ajakava ei oleks üleorganiseeritud.

Samuti oli nõunik palunud, et presidendiproua vastuvõtmisega üle ei pingutataks. Ta rääkis, et mõnes koolis minnakse koguni nii kaugele, et tehakse remonti ja üritatakse piinlikult korda seada.

Seda oli lihte lubada. Kihnu koolimaja elas suvises rütmis ja fuajees oli lasteaiaga garderoobi ehitus pooleli riigi esimese proa visiidist sõltumata. Ning ehedust pakub Kihnu palumatagi.

Seepärast oligi kogu reisiseltskond Kihnust lahkudes rõõmus ja rahulolev.

Emakordselt käinud Piret Arukaevu rääkis, et tegelikult on ta tahtnud juba ammu tulla.

„Minu muljed on fantastilised: ilus loodus, toredad inimesed, kõik kellega rääkisime, on oma saare patriooidid. Ja kool oli hästi armas,“ kirjelda ta emotsioone.

„Ja seal talus, kuhu me ekspromt sisse sadasime, olekski nagu külalisi oodatud,“ rääkis ta Rooslaiu tallu sisse astumisest, kus Taimi käest leiba-saia ja kala osteti.

Koolile jäi külaskäigust mälestuseks Evelin Ilvese kokaraamat ja kooliaias kasutamist leidvad hekikäärid.

Anu Saare

Tantsupäeval õpiti tantsides



Fotod: Rahvamaja arhiiv

Augusti teisel nädalavahetusel toimus Kihnu rahvamajas Kihnu Tantsu Päev, mille tänavuseks teemaks olid tantsulaulud.

Rahvamaja juhataja Veera Leas ütles, et viimasel ajal on Kihnus enam olnud kõneaineks pillimängud, kuid tantsimine ja laulmine on kõrvale jäänud – seepärast tantsulaulud selle aasta tantsupäeva teemaks võeti. „Tahtsime, et Kihnu lapsed ja täiskasvanud näeksid, kust meie tantsud pärit on,“ lausus Veera, tõdedes, et ka laulude sõnad kipuvad meelest minema ja mälu oleks vaja värskendada.

Veera sõnul on tantsupäev suunatud oma inimestele, aga üritus on aasta-aastalt kasvanud suuremaks ja järjest enam tuleb külla tantsuhuvilist mandrerahvast.

Ka folklorist Ingrid Rüütel leidis, et sellist üritust on vaja eelkõige kihnastele endile, aga samas ka kogu Eesti rahvale, et nad saaksid innustust, et võib ju ka mujal ka tantsida neid vanu tantsu, mis eri paikades olid eri variantidega.

„Nagu me näeme, et Kihnus tehti kõik laulud ja tantsud eri moodi ümber, aga see ongi see õige folkloor, et tantsud eri aegadel ja kohtades muutuvad,“ rääkis ta. Rüütli sõnu pole

kihnlastel mõtet vaielda, milline tantsusamm õige on – kõik variandid on õiged.

Tähelepanuväärseks peab Rüütel, et Kihnus elavad vanad tantsud tänapäeval selstkonnatantsuna ja tema hinnangul on suuresti sellele kaasa aidanud Katrin Kumpani folkloorirühm Kihnumaa. „See on näide, et taidlus on soodustanud eheda kultuuri elamist,“ lausus ta.

Väga pikka aega erinevate paikade, eriti kihnu tantsu, uurinud ja kogunud Ingrid Rüütel ütles, et Eestis polegi teist sellist kohta, kus tantsu nii palju jäädvustatud oleks. Suurem osa kihnu tantsudest on kirja pandud ja mitmetes raamatutes avaldatud. Ise käis noore tudengina Kihnus tantsu kogumas juba 1956. aastal, mil polnud veel kaamerat ega makki. „Roosi ja Marta olid siis noored tüdrukud ja näitasid tantsu. Siis olid nad võrreldes vanemate naistega vähem teadlikud, aga nüüd on ise need, kes on teadjad,“ rääkis ta.

Rüütli on praegu valmisjärgus Kihnu tantsude raamat, mis ootab keeletoimetaja kätt. Ulatuslik kogumik ilmub koos DVD-ga. Pikka aega on ta kokku pannud raamatut „Naised kihnu kultuuris“, mis praegu on trükivalmis. „Seal ma räägin kihnu kultuurist üldse ja eri sugupoolte rol-



list kihnu kultuuris,“ täpsustab ta.

Küsimusele, kuidas folkloorist end Kihnu eheda folkloori keskel tunneb, vastas Ingrid Rüütel rõõmsalt, et väga hästi. „Väga vahva on. Kihnus käies saan alati positiivse laengu,“ lausus ta. Ka kihnu kõrdis tunneb Rüütel end hästi – selle kinkisid talle juubeliks kirjandusmuuseumi töötajad ja pärit on see vanast Kihnu kirstust. Rüütel meenutab, kuidas ta noorena pani Kihnus olles selga laenatud kõrdi, aga tee peal pidas Sitna Mann ta kinni ja pragas, et abielunaine on ilma põlleta välja läinud. „Ta viis mind koju ja pani põlle ette – sellised toredad mälestused on Kihnust,“ naeris Rüütel.

Järgmise aasta Kihnu Tantsu Päev keskendub ringmängudele.

Anu Saare

JUULI-AUGUST-SEPTEMBER VALLAVALITSUSES

◆Elektrilevi OÜ-le väljastati kasutusluba Sassi kinnistu elektriliitumisühenduse kasutamiseks;

◆Ly Leasele väljastati ehitusluba elamu püstitamiseks Lemsu küla Mõmmina katastriüksusele;

◆Toetati Kihnu Rahvamaja 480 euroga Kreekas 19.-26. augustil toimuvale rahvusvahelisele tantsufestivalile sõitvate kihnlaste transpordikulude katmiseks;

◆Toetati SA Kihnu Kultuuriruumi 1600 euroga ürituse Kihnu Mere Pidul korraldamisel kantud kulutuste katmiseks;

◆Vallavanem Ingvar Saare lubati alates 13. augustist seitsmeks päevaks põhipuhkusele.

Vallavanema puhkuse ajal asendab teda nõunik Enno Kaare, kellele makstakse lisaks tema enda palgale vallavanema asendamise eest lisatasu nõuniku ja vallavanema palgavahe ulatuses;

◆Kihnu Tervisekeskuse maaküttesüsteemi rajamise omanikujärelevalve teostajaks valiti OÜ Termopilt;

◆Marko-Kaspar Türk'ile väljastati kirjalik nõusolek hajaaustuse veeprogrammi projektina veetorustiku ehitamiseks Sääre küla Lähiste, Rüssa, Võsu ja Lehtmetsa majapidamiste veega varustamiseks;

◆Kinnitati Kihnu valla toetusfondi korra tingimustele vastav OÜ Kihnu Puukoi toetuse kasutamise lõpparuanne;

◆Lihtmenetlusega hanke „Linaküla tee pindamine“ edukaks pakkumuseks tunnistati OÜ Hiiu Teed pakkumus;

◆Vallavanem Ingvar Saare lubati alates 31. augustist seitsmeks päevaks põhipuhkusele.

Vallavanema puhkuse ajal asendab teda nõunik Enno Kaare, kellele makstakse lisaks tema enda palgale vallavanema asendamise eest lisatasu nõuniku ja vallavanema palgavahe ulatuses;

◆Korraldati lihtmenetlusega hange „Kihnu Tervisekeskuse ümberehitus“;

◆OÜ-le Insula väljastati ehitusluba külalistemaja laiendamiseks ja rekonstrueerimiseks ning tehnovõrkude ja -rajatiste rekonstrueerimiseks Lemsu küla Rock City katastriüksusel;

◆Linaküla tee pindamise omanikujärelevalve teostajaks valiti AS Infragate Eesti;

◆Kihnu vallale väljastati tee-ehitusluba Kihnu valla kohaliku tee nr 3030011 Haigla-Lõpe-Vanarahvamaja pindamiseks;

◆Mihkel Palule väljastati kirjalik nõusolek hajaasustuse veeprogrammi projektina veetorustiku ehitamiseks Linaküla Laasi, Tumadu, Urga ja Rannametsa majapidamiste veega varustamiseks;

◆Kinnitati Kihnu valla toetusfondi korra tingimustele vastav MTÜ Kihnu Spordiseltsi toetuse kasutamise lõpparuanne;

◆Kinnitati Kihnu valla toetusfondi korra tingimustele vastav SA Kihnu Kultuuri Instituudi toetuse kasutamise lõpparuanne;

◆Otsustati pikendada OÜ Serinuse lepinguliste tööde tähtaega Sadamakao ja Vallakao rekonstrueerimisel;

◆Lihtmenetlusega hanke „Kihnu Tervisekeskuse ümberehitus“ edukaks pakkumuseks tunnistati Kihnu Majanduse OÜ pakkumus;

◆Muudeti Kihnu Vallavalitsuse 24.04.2012.a korraldust nr 43 „Maa riigi omandisse jätmine“.

AUGUST VALLAVOLIKOGUS

◆Määrati Andres Preele kuuluvate katastriüksuste liitmisel moodustatud maaüksuse koha-aadress ja sihtotstarve;

◆Määrati Airi Brandtile kuuluva katastriüksuse ja ehitise koha-aadress.

Kihnu ja Manilaiu kalurid võivad saada oma räimekvoodi

Kihnu ja Manilaiu püsielanikest kalurid võivad saada eraldi räimepüügikvoodi, mis võimaldaks olukorra, kus Pärnu rannakalurid on kvoodi täis püüdnud enne, kui kala saarteni jõuab.

Põllumajandusministeeriumis toimus kohtumine Liivi lahel kala püüdvate kalurite esindajatega, et saavutada püüdjate vahel kokkulepe 2013. aastaks rannakaluritele lubatud räimesaakide jagamiseks Pärnu maakonna rannakalurite, Kihnu ja Manilaiu saare kalurite ja Saaremaa kalurite vahel.

Põllumajandusministeeriumi kalapüügi korralduse ja

andmete analüüsi büroo juhataja Gunnar Lambing ütles BNSile, et kohtumise peamine eesmärk oli võimaluste arutamine Pärnu maakonna Liivi lahe räimepüügi järgmise aasta lubatud saagi jaotamiseks.

Et käesoleval aastal tekkis olukord, kus seoses Pärnu rannikukalurite aktiivse püügitegevusega lõppes kevadine räimepüük varakult, said väikesaarte kalurid püüda oluliselt vähem kala kui möödunud aastatel, kuna räim jõuab saarte lähedale hiljem.

„Esmatähtis on tagada tegelike väljapüükide alusel kujunenud proportsioon väi-

kesaarte ja Pärnu rannikukalurite räimepüükide vahel nii, et Kihnu ja Manilaiu kaluritel oleks oma kvoot, mille täitumist nad ise reguleerida saaksid ning nende räimepüük ei sõltuks Pärnu rannikukaluritepüügitegevusest,“ selgitas Lambing. „Sel list seisukohta väljendas ka riigikogu liige Annely Akkermann.“

Ta tõdes, et kui väikesaartele eraldi räimepüügivõimaluse kehtestamisel aluseks võtta näiteks neljal eelmisel aastal kujunenud tegelik räimepüügi proportsioon ning seda vajadusel korrigeerida väikesaarte kasuks, oleks kokkuleppe saavuta-

mine püügivõimaluste jagamiseks suure tõenäosusega võimalik.

Kohtumisel osalesid Pärnu maakonna ja Kihnu ning Manilaiu kalurite esindajad, riigikogu liige Annely Akkermann, Mark Soosaar, Tõstamaa vallavanem Toomas Rõhu, põllumajandus-, keskkonnaministeeriumi ja keskkonnainspektsiooni esindajad ja teised asjahuvilised.

Põllumajandusminister avas käskkirjaga kuni 15. oktoobrini räimepüügi Liivi lahel Kihnu saare ja Manilaiu saare püsielanikest kutseliste kaluritele, kes püüavad kala kaluri kalapüügiloa alusel. **BNS**

Kihnu lapsed tuletõrjemängudel tublid

Kolmandat korda korraldatakse Türi koolinoorte tuletõrjemänge. Kolmandat korda võtavad selles osa Kihnu koolilapsed ja kolmandat korda tullakse koju tagasi medalitega.

Mängude korraldajad ootavad igal aastal võistlema põhikoolidest neljanda ja kaheksanda klassi. (Gümnaasiumiklassid võistlesid ka).

Kihnu koolist osalesid sel aastal mõlemad võistkonnad. Kuna 4. klassis võistkonda vajaminevat kaheksat last lihtsalt ei ole, võeti appi 3. klass ja ikka saime kokku 6-liikmelise võistkonna.

Nii et, kui teistes koolidest valitakse klassist välja sportlikumad ja tagimad, siis meie võtame kaasa kõik lapsed ja ikka jääb puudu!

3.- ja 4. klassi lapsed Raimond, Kaider, Ivo, Kairi, Joanna ja Timur olid väga tublid



ja võistlesid südilt, vaatamata sellele, et osa võistkonnaliikmed olid ju nooremad ja võistkond oli kahe võrra väiksem.

Kaheksas klass sai oma võistkonna kenasti kokku ja punkti võeti tubli jooksutüdur Carmen 7. klassist.

Võistlus läks nii hästi, et päeva lõpus said Martin, Ra-



nel, Aidar, Karmo, Janeli ja Carmen kaela pronksmeda-

lid ja pihku kolmanda koha karika.

Eriti hästi läks mootorpumbavõistlus, milles saadi päeva teine aeg ning teatevõistluses tuldi viiendaks - kokku siis kolmas koht.

Kogu reis Türi oli tore ja vahva.

Õpetaja Anu



Foto: Ragnar Anniko

Kartulite võtmine

◆Minu elu esimene kartulivõtt toimus siis sellel sügisel koos Kihnu kooli õpilastega ja õpetajatega.

Alguses ei osanud suurt midagi oodata ja kui põllu peale jõudsimme ja nägime kartuleid täis vagusid, siis mõtlesin, et jube palju ikka neid kartuleid, aga meid ka ju palju ja küll saame hakkama. Siis ma veel ei teadnud, et lahti oli aetud vaid üks kolmandik vagudest ja eks töö käigus tuli kartuleid ikka juurde ja juurde.

Ja nii need kolm tundi meil möödusid: ikka kartulid korvidesse, pangedesse ja traktori kopa sisse ja sealt edasi juba hoidlasse.

Aega läks ja asja sai ka ning kokkuvõttes sellise mõnusa meeskonnaga läheks teinekordki kartuleid võtma.

Ragnar Anniko

Spordipäeval jagati parimatele medaleid

◆Uue õppeaasta esimene spordiüritus Kihnu koolis oli spordipäev, mis toimus 19. septembril. Hommikul ei tõotanud ilm head, kuid saime seekord ilma vihmata hakkama ja see oli peamine. Õpilased olid jaotatud viide vanusegruppi: 1.- 2. klass, 3.- 4, 5-6, 7. ja 8.-9. klass. Võisteldi viiel alal: palliviskes, 60 meetri jooksus, kuulitõukes, kaugushüppes ja pikamaajooksus (väiksemad 500 m ja suuremad 1000 m). Igas vanusegrupis ja igal alal jagati kolmele parimale diplomeid, eraldi poistele ja tüdrukutele. Parimatest parimad igas vanusegrupis said meeneks veel kuldse medali.

Tublisid oli palju ja diplomeid jagunes pajudele, aga tublimates tublimad olid seekord: Taimar, Kärölin, Raimond, Joanna, Kaisa, Kevin, Kristjan, Carmen, Krislin ja Aidar.

Õpetaja Ragnar



Foto: Ragnar Anniko

TEADAANNE!

Kihnu vallavalitsus kaardistab lumetõrjetehnika olemasolu Kihnu vallas.

Palun andke teada, kas teil on lumelükkamiseks olemas vajalikku tehnikat:

♦ **tehnikat tüüp ning iseloomustus** - kas sobib mustkatttega teedel liiklemiseks ja lume lükkamiseks

♦ **kas olete valmis osutama lumelükkamisteenust oma tehnikaga ja orienteeruv tunnihind, mis sisaldab kõiki kulusid.**

Info on vajalik hädaolukordades vajaliku teabe omamiseks ning lumelükkamisteenuse sisseostmise planeerimiseks.

Teave esitada Kihnu vallavalitsusse hiljemalt **1. oktoobriks** kirjalikult või e-mailile **info@kihnu.ee**.

Tark ei torma, kuid rumala saab tulla

Kui te mõnel sügisel õhtutunnil kuulete lõues valju huilgavat häält, siis ilmselt ei ole tegemist lõunasse lendavate kurgedega, vaid päästjatega, kes vilkurite ja sireenidega järjekordselt tahmapõlengu le soidavad.

Korstnast paistev leek on märk sellest, et maja- või korteriomaniikul on jäänud tegemata hulk väga vajalikku tööd. Kui päästjad peavad juba korstnaid kustutama sõitma, on see päästjate aja raiskamine, sest sellist asja saab ja tuleb vältida.

On see arukas? Mõelgem korraks sellele, et samal ajal, kui päästjad teie tegemata töö vilju koristavad, võib kilomeetreid eemal juhtuda tõsine õnnetus, kuid kus on päästjad? Ronivad parasjagu teie korstna otsas. Kas see tundub mõistlik?

Arvestada tuleb sellega, et pärast suure päästemasina külaskäiku sõidab teie kodu ette veidi väiksem auto ning ametnik alustab teie suhtes väärtetoimetust. Ikka selleks, et välja selgitada, kui-

das ja miks teie korsten põlema läks. Mainimata ei saa jätta, et väärtetoimetlus võib päädida ka rahatrahviga.

Kui midagi on pahasti, otsitakse ikka välja seadused, mis kohustavad kodanikku üht või teist tegema. Loe me siinkohalgi seaduse ette. Kehtivas tuleohutusseaduses on kirjas, et eramus võib neli aastat ise oma kütteseadmeid puhastada ja kontrollida, kuid viiendal aastal peab seda tegema kutsetunnistusega korstnapühkija.

Samas on lisatud, et seda kõike peab tegema nii sage- li, et oleks välistatud tahmapõlengu oht. Kortermajades peab kutseline mustnina käima igal aastal, mõlemal pool annab korstnapühkija omanikule ka vastava paberi, et töö on eeskujulikult tehtud. Kui pühite oma korsten eramajas ise, siis pange ka kuhugi kirja, millal seda viimati tegite.

Mida teed, teed endale

Samas peab ise oma küttesüsteemi kallale asudes seda hästi tundma, selgeks tuleb teha, kus asuvad korst-

na lõõrid, millised küttekeha osad üldse tahma koguvad ning kuidas neile ligi pääseb. Seetõttu tuleks esmalt kutsuda korstnapühkija, kes teile elementaarse selgeks teeb.

Kui pliit või ahi ei tõmba või ajab suitsu sisse, on kuri juba karjas. Siis peaks esimesel võimalusel end käsile võtma ning edasilükatud tahmatöö ära tegema.

Kõige olulisem on arusaam, et korstna pühkimine ja küttekehade hea tervise eest seismine ei ole mitte ametnikule ega seadusele vajalik.

Seda tuleb teha ikka selleks, et katkestest ahjust-pliidist ja seest pigitanud korstnast ei saaks alguse tulekahju.

Punane kukk ei küsi, kas te tahate varast ja perekonnast ilma jääda. Tema võtab kohale jõudes küsimatagi kõik, mis talle meeldib.

Jäta meelde:

♦ Hoolda küttekollet vastavalt vajadusele

♦ Korstnat võib eramus ise puhastada

Kokkade jalkaturniir Chefs Cup toetab Kihnu koolisööklad



Foto: Ragnar Anniko

Mart Poomi autogramm on rõõmustamist väärt.

Pädaste Mõisa kokkade peestvedamisel toimus 16. septembril Tallinnas heategevuslik jalgpalliturniir Chefs' Cup, kus osalesid ka Kihnu koolilapsed koos õpetaja Ragnariga

Teistkordselt toimuv Eesti kokkade heategevuslik jalgpalliturniir kutsus Snelli staadionile jalgpallilahingule hulga Eesti parimaid restorane, et üheskoos aidata paremaks muuta Eesti toitu au sees hoidva Kihnu kooli söökla seadmepark. Kokkadepoolse kingituse üleandmine koolisööklale toimub Kihnu Viulifestivali raames.

Ettevõtmise korraldaja Peeter Piheli sõnul otsustati sel aastal toetada just väikesaa-

re kooli. „Kihnlased on tuntud kui tugev ja kokkuhoiddev kogukond, mis kindlasti väärib rohkem tähelepanu – loodame, et saame niimoodi omal väikesel moel ja paljude lahkete toetajate kaasabil sellele toredale saarele abiks olla,“ lausus ta.

Oma silmaga võistlust kaemas käinud õpilased ja õpetaja Ragnar said ühe toreda pühapäevase jalgpallielamuse. Tüdrukud said ka legendaarse jalgpalluri Mart Poomi autogrammi, kes ka selle turniiri oma sütitava kõnega avas.

Võidukarika koju viis koju Pädaste Mõisa Alexander Restoran.

Kihnu Leht

ekahi kätte

- ♦Ridaelamus ja korteris peab kutsuma korstnapühkija kord aastas
 - ♦Kasuta vigade parandamiseks elukutselist pottseppa
 - ♦Põlevmaterjali koht ei ole küttekolde läheduses
 - ♦Lahku kodust alles siis, kui kütmine on lõppenud
 - ♦Ära küta ahju liimpuidu, saepuruplaadi, olmejäätmetega
 - ♦Küta parasjagu, pigem vähe ja sagedamini
 - ♦Tühjenda küttekolde söest pärast nende jahutamist
- Veendu, et tuhas poleks hõõguvaid tükke
- *Rikkis küttekollet ei tohi kütta
- ♦Sulge siiber alles siis, kui ahjus pole enam lahtist tuld või siniselt hõõguvaid söetükke
- Küsimuste tekkides helista julgesti päästeala infotelefonile 1524.

Evelin Trink,
Lääne päästeskuse
pressiesindaja

Kihnu Kultuuri Instituut annab tiädä

- ♦ Porikuu 6 kellä 11 ond kielekoja kogosuaminõ Kihnu muusiumis.
 - ♦ Porikuu 11 kellä 5 ond kõik maesõmakihnlasõd uõdatud Uiõ Kunsti Muusiumi arutama, saesja selle talvõ kua ede võtamõ.
 - ♦ Porikuu 19 algusõga kellä 10 ond Manõjas murdõ-kielepäe. Võru, Setu, Mulgi, Muhu rahvaga arutamõ murdõkiele õpõtamist lastõaidas ning kuõlis.
- Kõik, kissi tahtvad, võevad tulla sellest osa võtma.

Kihnu 2. Viulifestival

5.-6. oktoober

Reedel, 5. oktoobril

kell 16 FESTIVALI AVAMINE muuseumis, õpitoad.

kell 19 Rahvamaja avab külalistele uksed.

Tervitused **KIHNU PILLIMEESTELT**. Kohal Eesti tippkokkade esindus, toimub Kihnu kooli sööklale kingituse üleandmine. Rahvusliku toidu esitlus.

kell 22 kontsert

Otaba e

Pilet 5 € / 2 €



L. aupaeval, 6. oktoobril

kell 11 SEMINAR rahvamajas. Ettekanded koos praktilise pillimänguga Kihnu viulimängu tundjatelt, hilisem arutelu. Maarja Nuut - Tantsimine Kihnu viulilugude järgi, Krista Sildoja - Kihnu viulimängust.

kell 14-15 lõunapaus.

kell 15-18 PÄRIMUSKULTUURI ÜMARLAUD muuseumis.

Teema: pärimusliku pilliõppe seisust pärimuspiirkondades (kihnlased, setod, mulgid, võrokesed). Kihnu rahvamuusika ja käsitöö kooli loomise idee tutvustus. Samal ajal viulimängu ÕPITOAD - Kihnu viulilood.

kell 18 ÕHTUSED KONTSERDID rahvamajas: Krista ja Raivo Sildoja, külalisesinejate kontserdid ja Kihnu Pillilapsed.

kell 21 TANTSUÕHTU rahvamajas ja Manija Poiste saatel. Pilet 5 € / 2 €

Untsakate



SA Kihnu
Kultuuriruum
KIHNU CULTURAL SPACE

*Pill kaasa ja
Kihnu!*

Septembrikuu sünnipäevalapsed

1. september
Aili Tuhkanen (Uusmägi) 71

3. september
Eevi Türk (Lähiste) 72
Elga Leas (Läänemetsa) 65

4. september
Viktor Mihhailov (Tammela) 84

10. september
Maria Niit (Aia) 78
Salme Valm (Liiva) 78

11. september
Paul Sepp (Allika) 70

12. september
Imre Telberg (Lõpe) 50

16. september
Mihkel Lilles (Tooma) 82

17. september
Arvo Täil (Lõldeotsa) 50

19. september
Vahur Tapp (Miku) 50

30. september
Rairo Aas (Sadama) 50

Oktoobrikuu sünnipäevalapsed

2. oktoober
Alla Kiigajään (Umba) 79

7. oktoober
Heino Laine (Tõnismäe) 77

10. oktoober
Aime Köster (Tõnni) 75

12. oktoober
Anna Köster (Dihelga) 89

16. oktoober
Ella Leas (Lohu) 75

18. oktoober
Malle Kuldkepp (Turu) 73
Velli Köster (Aaviku) 65

24. oktoober
Alla Alas (Oga) 81
Mihkel Vesik (Kõbraku) 79

26. oktoober
Helju Kott (Malle) 70

28. oktoober
Mihail Türk (Aava) 73

30. oktoober
Leili Sutt (Saarde) 80

31. oktoober
Lehti Nahkel (Kaja) 72



Palju õnne!

Maile ja Lembit Lilletai perre
sündis 31. juulil
poeg Risto Lilletai!

Kairi ja Eno Sutt'i perre
sündis 5. augustil
poeg Kermo Sutt!



ENDEL SUTT

(Timu Endel)

10.07.1938 - 16.09.2012

Kihnu suguvõsade uurijat
mälestab Kihnu Muuseum

MÜÜA

MÜÜA JALGRATTAD:

5 meeste jalgratast hinnaga 150 eur/tk.

1 naistejalgratas 100 eur/tk.

Ostes korraga rohkem, hind soodsam.
Ratastega on sõidetud maksimaalselt 1 kuu ja
on sisuliselt uued.

TINGIMISVÕIMALUS

Tälle Ingvar, tel 5 621 8860

Müüa Volkswagen Golf 1996. a.

Mootor 1.8, 66kw, bensiin, manuaal.

Autol roostet ja pisivigu, mootor eeskujulik.

Summuti teeb natukene kolinat. ARK-s arvel.

Hind: 799 eur

TINGIMISVÕIMALUS - tule räägi auto hind odavamaks!

Ideaalne universaal-nahhaal Kihnus liiklemiseks!

Tälle Ingvar, tel 5 621 8860

Müüa maatulundusmaa suurusega 32 000 m²

(katastritunnus 30301:001:0438)

Uuetoa-Mihkli, Rootsiküla küla,

Kihnu vald, Pärnumaa

hinnaga 10 000 eurot.

Müüa maatulundusmaa suurusega 19 151 m²

(katastritunnus 30301:001:0437)

Uuetoa-Mihkli, Rootsiküla küla,

Kihnu vald, Pärnumaa

hinnaga 10 000 eurot.

Rene Bach

506 7132

renebbdc@hotmail.ee